

NAZWA UCZELNI: UNIWERSYTET WARSZAWSKI

Kod Erasmusa: PL WARSZAW01

Adres strony internetowej uczelni: <http://www.uw.edu.pl/>

Okres uczestnictwa w programie Erasmus: od roku 1998/99

Podstawa decyzji o uznaniu za przykład dobrej praktyki: laureat ex aequo w konkursie EDUinspiracje 2013, kategoria instytucjonalna.

Tytuł projektu

USOS-moduł BWZ oraz Mobility - nowoczesne technologie na rzecz rozwoju uczelni

Opis historii sukcesu

Nasze motywacje, nasze cele

W czerwcu 2007 r. oczywistym było, że tak dalej być nie może. Podstawowy bilans liczbowy dot. uczestnictwa studentów Uniwersytetu Warszawskiego (UW) w obu edycjach programu Socrates w latach 1997-2007 to: 4.443 wyjazdy studentów na studia częściowe do ponad 300 uczelni partnerskich, 1.542 studentów zagranicznych (czyli prawie 6.000 mobilności studenckich) oraz łączna wartość wypłaconych stypendiów w wysokości 7.144.680 EUR (ok. 28.600.000 PLN). Oczywistym było zatem, że przystępując do programu „Uczenie się przez całe życie” 2007-2013, Uniwersytet musi opracować i wdrożyć kolejne rozwiązania systemowe w zakresie zarządzania m.in. mobilnością studencką. Rozwiązania te musiały uwzględniać przede wszystkim: zdobyte od 1997 roku doświadczenie „socratesowe”; wyzwania wynikające z nowych możliwości LLP (zagraniczne praktyki studenckie, szkolenia pracowników); rosnące zainteresowanie studentów mobilnością w ramach programu Erasmus; dążenie do jak największej przejrzystości podejmowanych decyzji (np. podczas procesu kwalifikacji studentów na stypendia); ograniczenie do minimum nieefektywnej, często bezsensownej pracy np. przy tysiącach (w przypadku UW) formularzy *Porozumienia o Programie Studiów* krążących po uczelniach europejskich oraz Uniwersytecie; dbałość o zapewnienie pełnej, aktualnej i przejrzystej informacji, jak najlepszej jakości organizacji oraz, przede wszystkim – o maksymalnie zindywidualizowaną „obsługę” każdego stypendysty. Podjęte wówczas decyzje musiały ponadto uwzględniać fakt, że Uniwersytet był na etapie rozbudowy informatycznego Uniwersyteckiego Systemu Obsługi Studiów (USOS) oraz Internetowej Rejestracji Kandydatów (IRK), a „erasmusowe” standardy organizacji wymiany studenckiej miały objąć każdą mobilność realizowaną w ramach innych form współpracy międzynarodowej. Zapadła decyzja o utworzeniu specjalistycznego oprogramowania na potrzeby Biura Współpracy z Zagranicą

(BWZ) UW, jednostki administracji centralnej odpowiedzialnej m.in. za realizację projektów Erasmus – Mobilność. Oprogramowanie to (moduł BWZ), zintegrowane z systemem USOS, zostało opracowane i wdrożone dzięki współpracy zespołu programistów pod kierunkiem dr Janiny Mincer-Daszkiewicz (Wydział Matematyki, Informatyki i Mechaniki) oraz pracowników BWZ UW, w tym koordynatora uczelnianego programu Erasmus oraz pełnomocnika kwestora. Choć sam moduł nosi nazwę BWZ służy on całej społeczności akademickiej: studentom, doktorantom, pracownikom uczelni, w tym wydziałowym koordynatorom Erasmus, pracownikom dziekanatów, sekcji finansowych, Kwestury. Od 2001 roku niemiecka firma QS UNISOLUTION proponowała sprzedaż podobnego oprogramowania p.t. MOVEON (International Relations Management). Kilka lat później pojawiło się na rynku europejskim podobne oprogramowanie p.t. SOP, przedstawiane jako „standardowe oprogramowanie wyższej klasy do internetowego zarządzania międzynarodową współpracą i mobilnością akademicką”, opracowane przez firmę z siedzibą w Austrii.

Wyzwania

Determinacja, cierpliwość, niezrażanie się napotykanymi problemami, świadomość, że nie ma innego wyjścia. USOS-BWZ powstał dzięki współpracy dwóch stron, programistów i pracowników BWZ, w wyniku stosunkowo długiego procesu nauki wzajemnego rozumienia się. Strony musiały nauczyć się rozmawiać ze sobą językiem zrozumiałym dla drugiej strony oraz zrozumieć wzajemne oczekiwania i uwarunkowania, w których każda z nich funkcjonuje (moce przerobowe, terminy, czas!). Na zadawane przez informatyków pytania „pomocnicze” pracownikom BWZ trudno było odpowiadać jednoznacznie „tak” lub „nie” (przecież powszechnie wiadomo, że odpowiedź powinna brzmieć „tak, ale..” lub „nie, ale..”) oraz przewidzieć nieprzewidywalne, gdyż takie są wymogi pracy nad oprogramowaniem. Doc. J. Mincer-Daszkiewicz podkreśla: „Jeżeli coś wyróżnia w szczególności sposób powstawanie oprogramowania dla BWZ od innych tego typu projektów, to bardzo ścisła współpraca użytkowników, wyrażających swoje potrzeby i informatyków, którzy je przekładają na język oprogramowania.

Ważnym elementem współpracy jest także to, że to użytkownicy są inicjatorami zmian”. Wielką satysfakcją sprawiają emaile studentów: „Dziękuję za niezwłoczną odpowiedź! Serce moje się raduje, gdy personel biura współpracy z zagranicą pracuje szybciej niż student jest to sobie w stanie wyobrazić”; „Bardzo się cieszę, że mogłam być w kontakcie z Panią i z BWZ tak podczas przygotowań do wyjazdu na Erasmusa, w trakcie, jak i po. Życzę wszystkim studentom tak profesjonalnych i pomocnych osób jak Pani”; „Chciałem bardzo podziękować za opiekę przed, w trakcie i po wyjeździe! Z samego wyjazdu jestem bardzo zadowolony, w dużej mierze dzięki życzliwej i bezproblemowej pomocy ze strony BWZ”; „Chciałabym podziękować za wszelką

„pomoc udzieloną mi podczas mojego wyjazdu do Francji, naprawdę współpraca z Państwa biurem była rewelacyjna i miło ją wspominam, nawet po 3 latach. Moje doświadczenie z koordynatorką Erasmusa w M. było dosyć straszne, więc tym bardziej doceniłam (i doceniam) Państwa życzliwość i skuteczność w działaniu”; „Dziękuję za sprawną współpracę w ciągu całego roku. Jesteście naprawdę fajnym Biurem!”; „Pragnę podziękować za miłą, wzorową i profesjonalną współpracę z Państwem. Organizacja, atmosfera i wszelkie działania w Państwa biurze powinny być przykładem dla wielu firm, organizacji, a nawet rządu!”; „Tyle nam Pani pomogła na przestrzeni ostatnich kilku miesięcy [. . .] że pozwolę sobie w imieniu własnym i mojego przyjaciela [..] zaprosić Panią w dogodnej chwili na jakąś LLP Kawę !”; „Chciałam najserdeczniej podziękować za pomoc i okazane zrozumienie. Dzięki temu udało się przejść przez ten szereg formalności zupełnie bezboleśnie”; „Bardzo dziękuję za kilkumiesięczną współpracę , BWZ jest wyjątkowo sprawnie działającą i przyjazną studentowi instytucją”; „Chciałbym podziękować Pani i całej komórce współpracy z zagranicą za profesjonalne organizowanie wyjazdu i bezstresowe organizowanie procedur”.

Rezultaty

System USOS został opracowany w zeszłym wieku w ramach ogólnopolskiego projektu TEMPUS. To jednak program Erasmus, skala realizowanego przez naszą uczelnię projektu Mobilność i aktywne w nim uczestnictwo Uniwersytetu Warszawskiego stanowiło inspirację od opracowania i wdrożenia systemów USOS-moduł BWZ oraz MOBILY. Podjęte działania można z całą pewnością zaliczyć do działań, które zakończyły się pełnym sukcesem oraz do działań pionierskich nie tylko wśród uczelni polskich. Niezliczona liczba spotkań, wieloletnie prace nad „specyfikacjami”, zaangażowanie wielu osób zaowocowały m.in. : a) oszczędnością pieniędzy i czasu, b), podniesieniem kompetencji pracowników (działów IT, administracji wydziałowej i centralnej, dziekanatów, kvestury, ale także nauczycieli akademickich), c) poprawą komunikacji wewnętrznej, d) przejrzystością procesów decyzyjnych, e) przyśpieszeniem informatyzacji Uniwersytetu ((informer ECTS on-line!), f) satysfakcją bezpośrednich beneficjentów. Bardzo ważny jest także proces zmiany świadomości pracowników, że dziś nie ma ucieczki od systemów informatycznych, że należy je polubić, samemu się przekonać o ich dobrodziejstwie. Z oczywistych względów funkcjonalności są rozbudowywane (np. dla potrzeb zarządzania projektami Erasmus Mundus typu A2) oraz opracowywane nowe. Z systemu USOS-BWZ oraz USOS-BW web powstał w ostatnich latach, niejako jako jego „naturalne uzupełnienie” – system internetowej rejestracji studentów przyjeżdżających na studia częściowe lub praktykę MOBILITY (www.mobility.uw.edu.pl). Powszechna „zazdrość” wśród pracowników polskich i zagranicznych uczelni budzi szczególnie elektroniczne Porozumienie o Programie Studiów (e-Learning Agreement), będące do dziś rozwiązaniem pionierskim wśród uczelni unijnych. O tym,

że system e-LA budzi tak wielkie emocje można się przekonać podczas organizowanych przez Uniwersytet szkoleń Erasmus typu STT czy którychkolwiek spotkań poświęconych zagadnieniom związanym z jakością organizacji mobilności studenckiej.

Wpływ naszego działania/projektu na naszą instytucję i jej otoczenie

Przygotowanie specjalistycznego oprogramowania w przypadku tak dużej i zróżnicowanej instytucji, jaką jest Uniwersytet Warszawski jest wyzwaniem samym w sobie. Uwzględnienie wszystkich skomplikowanych zależności i procedur wewnątrzuniwersyteckich oraz współdziałanie ze światem zewnętrznym muszą kosztować dużo czasu oraz pieniędzy. Oba systemy (USOS-moduł BWZ oraz MOBILITY) powstały przy minimalnym – w porównaniu z MOVEON czy SOP, nakładzie finansowym uczelni, umożliwiły także zapewnienie maksymalnie zindywidualizowanej opieki nad mobilnym studentem, poświęcenie więcej czasu na bezpośredni kontakt oraz uproszczenie (poprzez wprowadzenie standardów i zasad) procedur wyjazdowych czy też przyjazdowych. Dziś jest oprogramowaniem oferowanym 18 polskim uczelniom-udziałowcom oraz 25 uczelniom stowarzyszonym, zrzeszonym w Międzyuniwersyteckim Centrum Informatyzacji MUCI (www.muci.edu.pl). Z obu systemów korzysta Uniwersytet im. Mikołaja Kopernika oraz Uniwersytet im. Adama Mickiewicza. Zainteresowanie ich funkcjonowaniem oraz ewentualnie wdrożeniem wyraziły inne polskie uczelnie (Uniwersytet Śląski, Katolicki Uniwersytet Lubelski, Uniwersytet Szczeciński). Rozwiązania Uniwersytetu Warszawskiego były także prezentowane oraz bardzo żywo dyskutowane podczas spotkań przedstawicieli uczelni zrzeszonych w sieci IROS Forum. Informacja o obu systemach i ich głównym założeniu, jakim jest "Erasmus without Paper" przekroczyła granice Polski. Systemy zostały przedstawione podczas posiedzeń grupy uczelni i instytucji zrzeszonych w RS3G (Rome Student System and Standards Group), której głównym celem jest opracowanie i wdrożenie standardów i procedur dot. wymiany danych w celu ułatwienia wymiany studentów i kształcenia przez całe życie. Do grupy tej należą zarówno uczelnie jak i firmy współpracujące z ministerstwami właściwymi ds szkolnictwa wyższego: np. KION Spa, opracowująca oprogramowanie dla uczelni włoskich czy choćby SIGMA Association - dla uczelni hiszpańskich. Projekt pt. "Erasmus without Paper" był przedmiotem prac grupy roboczej Europejskiego Stowarzyszenia Uczelni Stołecznych UNICA, był też prezentowany w Poznaniu w maja br. podczas jednej z sesji konferencji organizowanej przez ERACON, W czerwcu br. możliwości systemu USOS były prezentowane podczas 19. kongresu stowarzyszenia EUNIS (European University Information Systems Association), poświęconego nowoczesnym technologiom na rzecz przyszłych pokoleń.

Korzyści i ich upowszechnienie oraz wykorzystywanie

Załączona prezentacja PowerPoint autorstwa 2 pracowników Biura Współpracy z Zagranicą Uniwersytetu Warszawskiego została przedstawiona podczas spotkania grupy roboczej RS3G Coding Camp w Barcelonie w marcu 2011 roku. Stanowi ona jedną z najlepszych ilustracji zmian zachodzących w szkolnictwie wyższym i konieczności dostosowania oprogramowania uczelnianego. Opracowywanie i wdrożenie systemów USOS-moduł BWZ oraz MOBILITY było początkiem działań i procesów, które będą nieustannie rozwijane i dostosowywane do potrzeb użytkowników. Tymi użytkownikami są już nie tylko studenci, doktoranci, nauczyciele akademicy, pracownicy naszej uczelni, ale także "globalny" świat zewnętrzny, z którym społeczność akademicka musi ściśle współdziałać i komunikować się. Istniejące oprogramowanie Uniwersytetu jest obecnie w pełni wykorzystywane każdego dnia. Służy także do transmisji danych do systemu POLon, do celów sprawozdawczych dla Głównego Urzędu Statystycznego, Biura Uznawalności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej oraz dla różnych innych instytucji krajowych i zagranicznych (np. Fundacji Rozwoju Systemu Edukacji, Centrum Rozwoju Nauki czy też Komisji Europejskiej – Dyrekcji Generalnej ds. Edukacji i Kultury). Służy także nowoczesnemu zarządzaniu projektami edukacyjnymi i mobilnościowymi (Erasmus, Erasmus Mundus) i analizie zachodzących procesów (np. ankiety studenckie). Uniwersytet jest dobrze przygotowany do nadchodzących wyzwań, niezależnie od tego, pod jaką nazwą one nadejdą Mobility Tool czy Erasmus+.